

Penge i denne Sag, da de fleste Gaarde af den Slags i Forvejen vare prioriterede op til Skorstenen. Det kan godt være, at det ærede Medlem har Ret i denne Betragtning, det skal jeg ikke sige noget imod. Men jeg takker det ærede Medlem, fordi han var enig med mig, ligesom det ærede Medlem for Hurup (Barner), om, at vi maatte i Stedet for de 50,000 Kr. se at naa til at faa sat ind i Lovforslaget en vis Procentdel, som de vedkommende Foreninger skulde være i Besiddelse af. Det ærede Medlem for Hurup (Barner) har jeg endnu en Bemærkning til. Han talte mod Fæste, og han saa, sagde han, meget ideelt paa denne Sag; de skulde være Ejere, de skulde sidde frit og have hele Udbyttet af deres Ejendom! Ja, det ærede Medlem ser meget ideelt paa denne Sag, men saaledes er Forholdet slet ikke, de sidde jo slet ikke frit. De Husmandsbrug, som ere oprettede efter Loven om Jord til Landarbejdere, forrente jo $\frac{9}{10}$ af Købesummen i al Almindelighed, og en stor privat Gæld have mange af dem ved Siden af, saa at de paa ingen mulig Maade sidde frit og slet ikke have hele Udbyttet af deres Ejendom. Hvis det ærede Medlem kunde hjælpe dem dertil, saa at Staten efter det ærede Medlem for Esbjergs Forslag overtog alle Prioriteterne, var det en anden Sag, men jeg tror, at det vil blive vanskeligt at gennemføre, og om Eftergivelse af alle Prioriteter vil der vel neppe være Tale fra Statens Side overfor de Husmænd, som have faaet deres Husmandsbrug oprettede i Henhold til den omtalte Lov. Nej, det, det ærede Medlem ønskede: hel og fuld og fri Ejendom, er et Forhold, der slet ikke lader sig gennemføre, og derfor tror jeg for mit Vedkommende, at Fæsteforholdet ved Siden af det andet er langt at foretrække, og naar det bliver saaledes, at vedkommende kan vælge frit, hvilken Besiddelsesform de ønske, kan der ikke være noget at indvende derimod. — Det ærede Medlem for Esbjerg (Bluhme) talte om, at alle Byfolk vare for Fæsteforholdet. Jeg vil sige, at jeg regner mig ikke saa meget til Byfolk endnu, at det højtærede Medlem kan betegne mig med dette Navn. Der er mange Husmænd og Husmandsforeninger ude omkring paa Landet, der mere og mere bringes over til at være

Tilhængere af Fæsteforholdet paa Landet, fordi de netop se, at de Husmandsbrug, der ere oprettede i Henhold til Loven om Jord til Landarbejdere, blive i saa høj Grad afhængige af Kapitalen, da de i Virkeligheden slet ikke eje Stedet, men kun sidde som Prioritetsbestyrere.

Jeg har ogsaa et Par Bemærkninger at gøre til det ærede Medlem for Kerteminde (Pinstrup). Medens adskillige af de ærede Medlemmer have anført Grunde for, at de være uenige med mig, synes jeg ikke, at det ærede Medlem har anført nogen som helst Grund. Han var kun i høj Grad taknemmelig for Forslaget, lovede det til Skyerne og paastod, at den højtærede Minister havde akkurat samme Standpunkt den Dag i Dag, som han havde, da han skrev sin Bog om offentligt Fæste. Hvorledes det ærede Medlem kan rime disse Ting med Sandhed, vil jeg ganske overlade til ham selv. Og det ærede Medlem sagde ogsaa, at naar jeg havde ytret, at Staten skulde gaa i Spidsen med den Jord, den var i Besiddelse af, saa var det rent ubetydeligt. Det ærede Medlem tager ganske fejl. Jeg tror ikke, han saadan kan reducere det til en ren Ubetydelighed. Naar jeg nævnedes de store Herregaarde, Staten sidder inde med, og al Præstegaardsjorden i Landet, er det ikke rene Ubetydeligheder. Hvis det ærede Medlem derfor tror, at han ved denne Lov, som han roser i saa høje Toner, skal bringe det videre, end hvad jeg har foreslaet, tager han sikkert fejl. Saa sangvinsk er han ikke, det kan derfor kun være Uvillie og Modvillie; det er Paastande, som slet ikke have med Saglighed og Realitet at gøre. Naar det ærede Medlem endog er saa sangvinsk, at han tror, at han med et Bidrag af 500 Kr. fra Staten skal kunne komme videre, er han en saa stor Sangviniker, at jeg ikke tror, at det er mig muligt at drage ham ned til det virkelige Liv igen. Saa talte det ærede Medlem om, at det, der skulde ske, var at gennemføre en filantropisk Foranstaltning. Jeg vil sige til det ærede Medlem, at jeg har slet ikke Brug for hans Filantropi. Det, som jeg tilsigter her, er ikke Filantropi, men kun et Udtryk for en simpel Retfærdighed for de Folk, som ogsaa have Ret til at komme i Besiddelse af en Andel